

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

07.02.2025 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ АОБР и министърът на образованието и науката Красимир Вълчев обсъдиха стартирането на неотложни реформи в образованието

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) обсъди с министъра на образованието и науката Красимир Вълчев стартирането на неотложни реформи в образователната система, като основен фокус беше поставен върху потребностите на пазара на труда днес и утре и свързаните с това промени на план-приема, учебните планове и програми.

За АОБР образованието е национален приоритет и от неговото качество зависи качеството на живот в страната ни. Представителите на организациите на работодателите посочиха, че в последните години се наблюдават огромни дефицити в образователната система. За последните пет години броят на учениците, получаващи диплома за средно образование, е спаднал с 25%, а тези, които избират професионално образование – с над една трета. Над половината деветокласници са функционално неграмотни според последните международни оценки.

Според АОБР въпреки усилията за адаптиране на образователните програми към нуждите на бизнеса, системата остава недостатъчно гъвкава, а финансирането според принципа „парите следват ученика“ не стимулира качеството. Представителите на национално признатите работодателски организации подчертаха необходимостта от стратегическо преосмисляне на държавния план-прием както във висшите училища, така и в средното професионално образование.

„Развитието на света и икономиките в момента изисква децата ни да притежават широк кръг от комплексни умения. Затова за Министерство на образованието и науката най-важната и неотложна реформа е промяната на учебните планове и програми в средното образование. Те трябва да бъдат по-гъвкави и динамични. По отношение на висшето образование ще

работим за допълнително насърчаване на висшите училища за увеличаване на изискванията за прием на студенти и приемане на повече млади хора в технически специалности. Ще предложа експертно и политическо обединение около тези и още няколко реформи и политики, които считам за основополагащи за българското образование“, заяви министър Вълчев.

АОБР категорично подкрепи министъра на образованието за намеренията му за актуализиране на учебните програми с акцент върху уменията, увеличаването на професионалните паралелки за сметка на езиковите в неезиковите гимназии, поэтапното въвеждане на задължителна матура по математика, разширяване на участието на МСП в дуална форма на обучение на учениците от професионалните гимназии, насърчаване на висшите училища да обявяват кандидатстване с математика, физика и химия, както и повишаване на изискванията за завършване на висше образование.

Всички участници се обединиха и около още няколко основни тези – обвързване на финансовите стимули с постигане на определени резултати, увеличаване на броя учебни дни в средното образование и активно участие на бизнеса в разработването на учебни програми и съдържание, за да се гарантира, че завършващите са подготвени за реалните изисквания на индустрията.

Сред другите теми, които бяха обсъдени, бяха нуждата от популяризиране на професионалното образование, бързото сформирание на Национален съвет по уменията, увеличаване на средствата в бюджета за ученически и студентски стажове, стипендиите за ключови специалности да бъдат два пъти по-високи от останалите, разширяване на възможностите за провеждане на стажове в реална работна среда след навършване на 14 г. и др.

✓ АИКБ е съорганизатор на научна конференция за устойчивостта на човешките ресурси като фактор за конкурентоспособна икономика

Заявки за участие на автори и авторски колективи се приемат до 28.02.2025 г. (петък)

На **19 май 2025 г.** в Голямата зала на [Института за икономически изследвания при БАН](#) ще се проведе научната конференция „Устойчивост на човешките ресурси за конкурентоспособна икономика“. Форумът ще събере водещи експерти, учени и представители на бизнеса, за да обсъдят предизвикателствата и възможностите пред пазара на труда в условията на дигитален и устойчив преход.

Сред основните теми на конференцията са:

- Прогнозиране на уменията на бъдещето и адаптиране на образователните и професионални стратегии към новите форми на заетост.;
- Дигиталната трансформация и нейното влияние върху управлението на човешките ресурси;
- Преходът към устойчивост и отражението му върху работната сила и индустриите.

Събитието се организира от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) в партньорство с Института за икономически изследвания при БАН и Института за устойчиво икономическо развитие (ИНУИР).

Дата: 19 май 2025 г.

Място: Институт за икономически изследвания, БАН.

Конференцията ще предложи платформа за обмяна на добри практики и иновативни подходи в управлението на човешките ресурси, с акцент върху повишаване на конкурентоспособността на българската икономика.

До 28.02.2025 г. (петък) е крайният срок за подаване на [заявка с резюме \(Прил.1\)](#) за участие в научната конференция на автори и авторски колективи. Име на участник, институция, заглавие и резюме на материала (до 10 реда) се попълват на български и на английски език. **Заявките ще се разглеждат и одобряват до 20.03.2025 г.**

Срокът за изпращане на пълен текст на материала (по изискванията от [Прил. 2](#)) е **30.05.2025 г.** Всеки автор или съавтор депозира само един материал, който трябва да отговаря на темата на конференцията и да е: доклад (до 18 000 знака), статия (до 36 000 знака), студия (до 63 000 знака) или казус (до 27 000 знака). Те ще бъдат представени в рамките на 5 минути по време на събитието ще се публикуват в сборник. Публикуват се само материали, които са били представени на конференцията, отговарят на изискванията и са преминали през процес на рецензиране. Сборникът ще бъде рефериран в RePEc и регистриран в националния референтен списък на НАЦИД.

За още информация вижте приложената [ПОКАНА](#) и/или се обърнете към г-жа Бистра Ковачева от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) на телефон:02/9633752, e-mail: bica@bica-bg.org и адрес: София 1527, ул. „Тракия“ № 15.

✓ АОБР и министърът на образованието и науката Красимир Вълчев обсъдиха стартирането на неотложни реформи в образованието

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) обсъди с министъра на образованието и науката Красимир Вълчев стартирането на неотложни реформи в образователната система, като основен фокус беше поставен върху потребностите на пазара на труда днес и утре и свързаните с това промени на план-приема, учебните планове и програми.

За АОБР образованието е национален приоритет и от неговото качество зависи качеството на живот в страната ни. Представителите на организациите на работодателите посочиха, че в последните години се наблюдават огромни дефицити в образователната система. За последните пет години броят на учениците, получаващи диплома за средно образование, е спаднал с 25%, а тези, които избират професионално образование - с над една трета. Над половината деветокласници са функционално неграмотни според последните международни оценки.

Според АОБР въпреки усилията за адаптиране на образователните програми към нуждите на бизнеса, системата остава недостатъчно гъвкава, а финансирането според принципа „парите следват ученика“ не стимулира качеството. Представителите на национално признатите работодателски организации подчертаха необходимостта от стратегическо преосмисляне на държавния план-прием както във висшите училища, така и в средното професионално образование.

„Развитието на света и икономиките в момента изисква децата ни да притежават широк кръг от комплексни умения. Затова за Министерство на образованието и науката най-важната и неотложна реформа е промяната на учебните планове и програми в средното образование. Те трябва да бъдат по-гъвкави и динамични. По отношение на висшето образование ще работим за допълнително насърчаване на висшите училища за увеличаване на изискванията за прием на студенти и приемане на повече млади хора в технически специалности. Ще предложа експертно и политическо обединение около тези и още няколко реформи и политики, които считам за основополагащи за българското образование“, заяви министър Вълчев.

АОБР категорично подкрепи министъра на образованието за намеренията му за актуализиране на учебните програми с акцент върху уменията, увеличаването на професионалните паралелки за сметка на езиковите в неезиковите гимназии, поэтапното въвеждане на задължителна матура по математика, разширяване на участието на МСП в дуална форма на обучение на учениците от професионалните гимназии, насърчаване на висшите училища да обявяват кандидатстване с математика, физика и химия, както и повишаване на изискванията за завършване на висше образование.

Всички участници се обединиха и около още няколко основни тези - обвързване на финансовите стимули с постигане на определени резултати, увеличаване на броя учебни дни в средното образование и активно участие на бизнеса в разработването на учебни програми и съдържание, за да се гарантира, че завършващите са подготвени за реалните изисквания на индустрията.

Сред другите теми, които бяха обсъдени, бяха нуждата от популяризиране на професионалното образование, бързото сформирание на Национален съвет по уменията, увеличаване на средствата в бюджета за ученически и студентски стажове, стипендиите за ключови специалности да бъдат два пъти по-високи от останалите, разширяване на възможностите за провеждане на стажове в реална работна среда след навършване на 14 г. и др.

Мениджър

✓ Българският семеен бизнес се обединява за устойчиво бъдеще на I-ви Национален форум

На 26 февруари София ще се превърне в център на иновативните идеи и най-добрите практики в областта на устойчивото управление на фамилияния бизнес. Организиран от Impact екипа на Сдружение на фамилияния бизнес – България (FBN), I-ви Национален форум „Отговорно и устойчиво управление на фамилияния бизнес“ ще събере на едно място водещи представители на българския семеен бизнес, експерти и заинтересовани страни, за да обсъдят най-актуалните предизвикателства и възможности пред сектора.

[Форумът](#) ще предостави платформа за обмен на знания и опит, както и за изграждане на силни партньорства.

Участниците ще имат възможността да се запознаят с най-новите тенденции в областта на екологичните, социални и управленски фактори на управлението (ESG), да научат как да интегрират устойчивостта в своите бизнес модели и да се вдъхновят от успешните примери на други компании.

I-ви Национален форум ще се съсредоточи върху три основни теми: интегрирането на ESG принципите в семейния бизнес; съчетаването на растеж и устойчивост и преодоляването на предизвикателствата по пътя към устойчивостта.

Програмата на форума включва разнообразни формати, които ще позволят на участниците да се задълбочат в темите. Сред акцентите са панелни дискусии с водещи експерти, разглеждане и анализ на реални компании от фамилияния бизнес, преминали през предизвикателства, свързани с устойчивостта, както и **специално участие на доц. д-р Милена Ангелова, защитник на правата на малките и средни предприятия в Европейския съюз.**

Събитието ще предостави и възможности за нетуъркинг, обмен на идеи и опит. Очаква се още участието на експерти от PwC, на доц. д-р Марина Стефанова, вице-декан на Стопанския Факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“, както и представители на компании от семейни бизнеси в различни сфери.

„Семейните бизнеси са стълб на българската икономика. На този форум ще разгледаме как да укрепим тази роля, като фокусираме върху устойчивостта и социалната отговорност. Ще обсъдим как семейните бизнеси могат да бъдат двигател на положителната промяна в обществото“, каза Теодора Младенова, второ поколение собственик на “Теда Пак” ЕАД и председател на FBN Impact.

Участниците във форума ще получат нови знания, умения и контакти, които ще им помогнат да развият своите бизнеси по-устойчиво. Желаетелите да получат повече информация могат да пишат на office@fbn.bg

[БНТ](#)

✓ **Трябва ли да се върне по-ниският ДДС за ресторантьори?**

През януари ДДС-то за ресторантьори и хотелиери се повиши с 11%, което веднага се отрази на крайния потребител.

Как реагират ресторантьорите и бизнесът на новия проектобюджет и как ще се отрази на работата им повишението на ставката за ДДС на 20%?

По темата дебатират Добрин Иванов, изпълнителен директор на АИКБ и Емил Коларов, председател на Сдружението на заведенията в България.

Гледайте видеозаписа от сутрешния информационен блок на БНТ „Денят започва“ [ТУК](#).

[Actualno.com](#)

✓ **Ресторантите не са важни за икономиката, защо 9% ДДС**

Добрин Иванов от АИКБ заяви следното: Ефектът от намаленото ДДС е ясен и той е в ущърб на публичните финанси. Той добави: Спекулира се с важността на ресторантьорския и хотелиерския бранш - около 4,7% от работещите в България са там. Средната работна заплата е най-ниска - малко над 1500 лв. при 2200 - 2300 лв. "Секторът въобще не е толкова важен за българската икономика", подчерта Иванов и добави, че статистиката е от НСИ, за третото тримесечие на 2024 година.

Ще извадим данните, обеща Коларов, според когото само със сезонната заетост имало 200 000 работещи в ресторантьорския бранш.

За да е рационална и ефективна данъчната система, трябва да има еднаква ставка за всички. Когато не е така, расте рискът да се крият данъци, обобща Добрин Иванов.

Защо не намалим ДДС на лекарствата, на детските стоки - всички ги ползват, попита той. Да намалим цените на стоките от първа необходимост... "Най-сивият сектор в държавата - анализ на НАП показва, че 80% от заведенията (крият данъци)".

[Frognews.bg](#)

✓ **АИКБ възроптаха: Защо 9% ДДС за ресторантьорския бранш?!**

За да е рационална и ефективна данъчната система, трябва да има еднаква ставка за всички. Когато не е така, расте рискът да се крият данъци, подчерта Добрин Иванов, изпълнителен директор на АИКБ в сутрешния информационен блок на БНТ „Денят започва“.

„Защо не намалим ДДС на лекарствата, на детските стоки - всички ги ползват“, попита той. „Да намалим цените на стоките от първа необходимост...“

„Най-сивият сектор в държавата е това. Анализ на НАП показва, че 80% от заведенята (крият данъци)“, разкри Иванов и заяви, че: „Ефектът от намаленото ДДС е ясен и той е в ущърб на публичните финанси“.

Спекулира се с важността на ресторантьорския и хотелиерския бранш - около 4,7% от работещите в България са там. Средната работна заплата е най-ниска - малко над 1500 лв. при 2200 - 2300 лв.

"Секторът въобще не е толкова важен за българската икономика", подчерта изпълнителният директор на АИКБ. Статистиката е от НСИ, посочи той - за третото тримесечие на 2024 година.

В разговора участва и председателят на СЗБ (Сдружение на заведенята в България) Емил Коларов.

[Нова ТВ](#)

✓ Румен Радев: Работи се по нов модел за компенсациите за тока

„Към момента имаме компенсационен механизъм за първите три месеца“, каза бившият енергиен министър

Започна да се работи по нов модел, който без значение дали сме в криза, или не, да имаме готови предварителни разчети – в какъв диапазон, при какви прагове и по каква интензивност да може да се предостави компенсация за ток. Това каза в предаването „Пресечна точка“ бившият енергиен министър и член на Асоциацията на индустриалния капитал Румен Радев. По думите му стабилизацията на мрежа е много важна от гледа точна на крайния потребител.

„Интересът на битовия потребител категорично е защитен минимум до края на юни 2025 година. По отношение на небитовите потребители винаги се търси един справедлив некомпенсационен модел, защото имаме различни производители на електроенергия, те предоставят електроенергиен поток, който се разпределя и консумира. Ценовите параметри на този пазар се подчиняват на движението на цените в рамките на голямото европейско обединение. Допълнителният ефект, който усложнява картината, са лимитите на трансграничния капацитет на свързаността между отделните държави. Това е основна причина през последните месеци да имаме трайно по-висока цена в сравнение с останалата част на Европа за активна електроенергия“, каза Радев.

„Към момента ние компенсираме небитовите потребители при цени на тока над 180 лева на мегаватчас. Битовия потребител го компенсираме за всичко, което е с цена над 138 лева“, подчерта той.

„Нямаме крайно решение все още, но има няколко варианта. Към момента основно се гледат варианти, при които тази подкрепа да е за всеки от небитовите потребители“, уточни бившият енергиен министър.

„Чухах небивалици, че малкото увеличение за битовия потребител от 8% довеждало до по-висока сметка в ресторант - това е небивалица“, посочи той. „При действието на тези механизми, до март, няма никакви аргументирани причини някой да настоява за увеличаване на пазара на дребно на стоки и услуги“, категоричен беше Радев.

Целия разговор гледайте в приложения [видеозапис](#).

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНТ](#)

✓ Премиерът и министри отговарят на депутатски въпроси в парламента

Парламентарният ден днес е изцяло посветен на блицконтрола в Народното събрание - това предвижда програмата за днешното заседание на депутатите.

Съгласно парламентарния правилник всеки първи петък от месеца се провежда блицконтрол, в който по принцип участват премиерът и вицепремиерът. На депутатски въпроси за днес е предвидено да отговарят над 10 от министрите в кабинета. За първи път в блицконтрол на въпроси ще отговаря и министърът на културата Мариан Бачев.

Гледайте заседанието на Народното събрание на живо [ТУК](#).

✓ Оптимизация на разходите по министерства и по-добра събираемост на данъците - как ще се "закърпи" бюджетът?

Парите на държавата и днес са водещата политическа темата у нас. Правителството ще ги търси по две линии - оптимизация на разходите и увеличаване на събираемостта на данъците. Това обяви в Народното събрание финансовият министър Теменужка Петкова. По думите ѝ се очаква да има финансови ограничения в регионалното министерство, АПИ и общините. Ясно ли е вече на плюс или на минус ще са парите за януари?

Над 4 млрд. лева са неразплатените средства от миналата година, които са прехвърлени в тази, обяви финансовия министър.

"Години наред България беше давана за пример по отношение на публичните финанси, години наред бяхме сочени като еталон за спазване на финансовата дисциплина. За съжаление към днешна дата не можем да се похвалим със същата добра оценка", категорична е Теменужка Петкова, министър на финансите.

"Цялата тежест от бюджет 2024 като фактурирани разходи, разходи с неиздадени фактури, но със сертификати възлизат на обща стойност 4 млрд. и 68 млн. лева", допълни тя.

По думите на Петкова само неразплатеното ДДС към бизнеса за минала година възлиза на над 720 млн. лева. Заради прехвърлянето на плащания от 2024 г. към 2025 г. ще бъдат ограничени инвестициите на регионалното министерство, пътната агенция и общините.

"През 2025 година трябва да платят това, което е останало от 2024 година, тоест за 2025 година те няма да изпълнят новите си инвестиционни проекти в пълен обем, защото трябва да плащат сметката си от предишната година", посочи финансовият министър.

Това притесни депутати, които настояха все пак да не се режат сериозно парите на общините в следващия бюджет заради целта от 3% дефицит.

"Няма да подкрепим рестрикции, които засягат доходите на хората, които зависят от бюджета, рестрикции, които засягат бизнеса и т.н.", отбеляза Йордан Цонев, "ДПС - Ново начало".

"Наследството, меко казано, е изключително тежко, трябва да се направи всичко възможно, за да се отговори на изискванията на очакванията на българските граждани, от една страна, трябва инвестиционната програма, свързана с общините, да се подобри, за да имат възможност общините да подобрят публичната среда", смята Хасан Адемов, ДПС-ДПС.

В зала няколко пъти беше повдигнат и въпросът дали бюджетът за януари е на плюс или на минус.

"Както стана известно в рамките на вчерашния ден в края на януари по бюджета на отбраната е постъпило дарение, така че този приход по бюджета на практика подобри бюджетното салдо", отбеляза Теменужка Петкова.

Темата коментира и лидерът на ГЕРБ, който призна, че бюджетът е на плюс, но като цяло има недостиг на средства.

"Когато сложиш парите от Дания, той ще излезе на плюс, целият бюджет дупката е 18 млрд.

- Колко на плюс?

- Ами не знам, смятайте го колко ще е на плюс, ама това не е плюс, това е еднократно договорено и сега влезли парите, те няма да влизат всеки месец", обясни Бойко Борисов.

На въпрос на журналист как е излязъл на плюс бюджета, след като обявената дупка е от 405 млн. лева, а парите от Дания са 348 млн. лева, Борисов отговори:

"Еми, да, излиза. Аз, ако бях финансов министър или премиер, да ме питате, аз не ги знам. Явно са объркани повече цифри. Еми, явно госпожа Петкова затова си тръгна", отбеляза Бойко Борисов.

"Експертите в Министерството на финансите са в стрес от това, което се случва, така че моля ви, нека сме сигурни в това, което ще излезе и ще говорим, когато имаме окончателни данни", допълни финансовият министър.

Според ПП-ДБ данните обаче се изопачават.

"Тази криза всъщност я няма, защото сме на плюс 500 за януари, както стана ясно, 500 млн. имаме повече за януари, господин Ангелов, при това, че вие прогнозирахте 400 млн. дефицит и тези данни ги криете вие. По мое време се публикуваха всеки месец данните", каза Асен Василев, ПП-ДБ.

"Възраждане" също призоваха за изнасяне на коректна информация, но според тях състоянието на държавата е още по-тежко.

"Вие носите не по-малка отговорност за фетиша, наречен еврозона, затова пак ще кажа това, което предстои пред вас е да вземете важното решение - дали ще фалшифицирате и вие, както тях данните или ще кажете това е ситуацията и няма основание да влизате в еврозоната към момента", отбеляза Цончо Ганев.

От БСП и "Има такъв народ" подкрепиха финансовия министър.

"Вече е ясно, че наследството е много по-тежко от това, което се представяше до момента, става ясно също, че не сме завършвали на 3% дефицит", потвърди Атанас Атанасов - "БСП - Обединена левица".

"Ще бъде ужасно трудно да се оправи страната в ситуацията, в която е зарязан. Асен Василев, който ако имаше справедливост трябваше да е в затвора, каквото и да ви казват - трябва да се взимат мерки, които ще ни принудят да се държим събрано една или две години, не може да се каже", коментира Тошко Йорданов, ИТН.

Очаква се до седмица правителството да обяви и мерките за ограничаване на разходите и увеличение на приходите през тази година.

✓ Замърсителят плаща - работна среща в СО за таксата за битовия отпадък

В Столична община ще се проведе работна среща във връзка с предстоящата промяна на начина, по който се изчислява таксата за битовия отпадък, така че да отговаря на принципа "замърсителят плаща".

Новата такса смет би трябвало да започне да действа от следващата година. На срещата ще присъства заместник-кметът по екология, директорът на Столичното предприятие за третиране на отпадъци и директорът на Столичния инспекторат.

24 часа

✓ Доклад на СЕ: България е изпълнила част от препоръките за борба с корупцията

България е изпълнила изцяло седем от общо 28 препоръки на Групата на държавите срещу корупцията към Съвета на Европа (GRECO). Това се посочва в първия доклад с оценка на спазването от страна на нашата страна на издадените преди три години препоръки за предотвратяване на корупцията и насърчаване на почтеността в правителството и правоприлагащите органи, предаде БТА.

Посочва се, че 11 препоръки са частично изпълнени, а 10 не са изпълнени.

Отчита се, че са предприети законодателни и политически реформи, които все още не са дали краен резултат. Допълва се, че се предвиждат промени в работата на Националния съвет за борба с корупцията и в процедурата за избор на членовете на Комисията за борба с корупцията. Подготвя се методика за оценка на риска от корупция в централната власт, разработва се проект на правила за поведение на заемащите публични длъжности. Предстои да бъдат въведени правила за несъвместимост и проверка по отношение на съветници на служители, натоварени с висши изпълнителни функции в правителството, се посочва в доклада.

Отбелязва се, че все още не са общодостъпни данните за членовете на политическите кабинети (имена, длъжности, възнаграждения). Необходими са подобрения в достъпа до информация и обществените консултации по правните актове на правителството, се добавя в документа. Според оценката у нас са внесени подобрения в законодателството срещу корупционните престъпления. Новото законодателство за лобирането е в начална разработка и се препоръчва българските власти да завършат тези реформи без повече отлагане.

Отчита се, че са предприети осезаеми стъпки за насърчаване на представителството на жените в полицията, а възнагражденията, особено на началните и младшите равнища в МВР, са увеличени. Назначени са комисии и специалисти по етика, които да предоставят съвети по въпросите на почтеността. Докладването на нарушения, свързани с почтеността, вече е задължително. Приети са ясни правила за получаване, отчитане и прозрачност на даренията и спонсорството в полицията. Етичният кодекс, приложим към полицейските функции, беше изменен, за да отрази по-подробно въпросите, свързани с почтеността, като забранява получаването на подаръци, облаги или услуги, които могат да окажат влияние върху изпълнението на служебните задължения, пише в доклада.

Законът от 2023 г. за защита на подателите на сигнали за нередности е положителна стъпка и властите са насърчени да предоставят редовно обучение за съобщаване на нарушения и мерки за защита на подателите на сигнали. Утвърдена е методика за оценка на риска, която е в основата на бъдеща концепция за противодействие на корупцията в МВР. Необходими са по-значими усилия, извършване на ръководни назначения в МВР (главен секретар и заместник-главен секретар) чрез открити конкурси и справяне с практическите заплахи от дейностите след напускане на бивши полицейски служители. Трябва да се въведат проверки за почтеност на полицейските служители преди назначаването им и да се извършват редовно по време на тяхната кариера, се допълва в препоръките.

✓ Складовете ще бъдат основен избор на инвеститорите в EMEA през 2025 г.

Потенциал има и в секторите на търговските площи и хотелите, докато офисите остават във фаза на репозициониране, пише консултантска компания

Недвижимите имоти в Европа, Близкия изток и Африка (EMEA) преминават през процес на ребалансиране на инвестиционната активност в различните класове активи, а потенциал има в секторите на търговските площи, хотелите, логистичните и индустриалните имоти и алтернативните жилищни сгради. В същото време офисите остават във фаза на репозициониране, пише консултантската компания Colliers International в свой доклад.

„Инвеститорите се ориентират в обстановка на несигурност, като диверсифицират портфейлите си в сектори с устойчиво търсене и стабилни основи“, казва Люк Доусън, директор капиталови пазари в Colliers. „Логистичните имоти и хотелите се представят отлично в резултат на сериозните предпоставки за ръст, базирани на силния интерес“, допълва той.

Началото на 2025 г. беше белязано от несигурност, като парламентарната криза във Франция, коалиционните борби в Германия и опасенията относно фискалната политика на Обединеното кралство бяха подсилени от завръщането на Доналд Тръмп на президентския пост в САЩ. Тези геополитически и икономически предизвикателства доведоха до волатилност на инфлацията, лихвените проценти и доходността по държавните облигации, оказвайки пряко влияние върху стратегиите на инвеститорите, отбелязва консултантската компания.

Въпреки тези макроикономически обстоятелства Colliers смята, че пазарните нагласи показват признаци на възстановяване. Инвеститорите отдават приоритет на устойчивостта и адаптивността в своите стратегии и макар някои класове активи да са изправени пред насрещни ветрове, по-широкият пазар на недвижими имоти в EMEA е готов за подновяване на активността през 2025 г., подкрепен от подобрените основни показатели и променящите се стратегии за разпределение на капитала, счита компанията.

„През 2025 г. се очертава възстановяване на пазара с подобряване на нагласите по отношение на основните инвестиционни фундаменти като ръст на наемите, наличност на капитал и условия на задлъжнялост“, отбелязва Деймиън Харингтън, директор пазарни проучвания за EMEA в Colliers. „Сегменти като търговски площи и хотели доказват своята устойчивост, докато алтернативните активи като домове за възрастни хора и студентски общежития продължават да набират популярност“, допълва той.

Бавно възстановяване и селективни инвестиции на офис пазара

Пазарът на офиси остава под натиск, като основните стратегии се обезценяват поради промените в доходността по облигациите. Активността е все по-фокусирана върху подходите за „реновиране до основи“ и прекласифициране на сградите. Ликвидността остава ниска, но инвеститорите от Азиатско-тихоокеанския регион продължават да проявяват интерес към висококачествени площи, стимулирани от перспективите за ръст на наемите на ключови европейски пазари.

Стабилност и сигнали за положително развитие при търговските площи

За първи път от години насам наемите в търговските центрове се стабилизират. Инвестиционната активност се засилва, възползвайки се от корекциите на цените, пренастройването на форматите и недостатъчното ново предлагане. Доходите на домакинствата и покупателната способност в реално изражение са в режим на растеж, което допълнително подкрепя продължаващото възстановяване на сектора.

Хотелите – силна база, която стимулира ръста

Хотелиерският сектор бележи стабилен растеж, дължащ се на устойчивото увеличение на заетостта и приходите. Макар че увеличението на среднодневната цена се забави, секторът остава привлекателен поради възможностите за сливания и придобивания и за съвместни предприятия, особено сред средните по големина хотели, които се оперират от собственика.

Нюансиран ръст при многофамилните сгради

Жилищният сегмент продължава да се развива, като инвеститорите са все по-привлечени от домовете за възрастни хора и студентските общежития, които предлагат устойчивост срещу нарастващите разходи за строителство и регулаторните усложнения. Те ще бъдат по-селективни при избора на многофамилните и сградите за отдаване под наем, като се имат предвид нюансираните перспективи за развитието на този тип активи. Според доклада на Colliers пазари като Полша и Италия набират сила, предоставяйки нови възможности за инвестиции.

Индустриални и логистични площи – основен избор за 2025 г.

Логистичният сектор остава най-добрият избор за инвеститорите, като се отличава със силна ликвидност, ръст на наемите и атрактивна рисково коригирана доходност. Също така капацитетът на активите в този сегмент за производство и продажба на възобновяема енергия, както и нарастващата сложност и стойност на технологичната инфраструктура поставят сегмента в обхвата на инфраструктурните фондове.

БНР

✓ **Правителството иска среща с представители на ЕК заради поръчка за 35 влака по ПВУ**

Правителството е поискало спешна среща с представители на Европейската комисия във връзка с отменената поръчка за закупуване на 35 мотрисни влака по Плана за възстановяване и устойчивост.

Министърът на транспорта Гроздан Караджов обясни в ресорната комисия на парламента, че все още има възможност процедурата да бъде продължена.

В края на миналата година, след като Върховния административен съд отмени решението на Комисията за защита на конкуренцията във връзка с процедурата по определяне на изпълнител за доставка на електрическите мотриси, поръчката беше отменена.

Според договора, страната ни трябваше да получи 35 мотриси на стойност 660 милиона лева - финансиране по Плана за възстановяване и устойчивост.

Министърът обясни, че е поискал среща на най-високо равнище с Еврокомисията.

"Ако има и най-малък вариант да се спаси тази доставка, имаме това да кажем 3 варианта, ще спасим поръчката. Да изпуснеш над 660 милиона, които дава Фондът, още толкова, които дава държавата и те са заделени, а хората да не получат нови влакове - вече наистина трябва да има някакви виновни.

Пред депутатите Гроздан Караджов каза, че вече имаме медицинска грижа по въздух и хеликоптерът е в изправност. Днес е извършено успешно тестово облитане.

"Хеликоптерът е операционен".

До края на февруари трябва да дойде вторият, а до края на март - и третият медицински хеликоптер.

✓ **Към 66% са били запълнени язовирите по това време миналата година, сега - 57,5%**

Водата в питейно-битовите язовири в момента е с повече от 8 процента по-малко в сравнение с миналата година, съобщи министърът на околната среда и водите Манол Генов. Той и регионалният министър Иван Иванов бяха изслушани от депутатите по време на заседание на Временната комисия за безводието в страната.

На него стана ясно, че най-засегнатите от режим на водата са населените места в областите Плевен, Ловеч, Търговище и Велико Търново.

Министерството на околната среда и водите управлява 52 язовира, но не е техен собственик, уточни министър Генов. Почти към 66% са били запълнени язовирите по това време миналата година, а сега - близо 57,5%:

"Прогнозата хич не е благоприятна за валежи. Добре, че хидрометеорологията - институтът, дават данни за по-добра снежна покривка по високите зони на планините и очакванията са, че ние ще успеем да наваксаме. И това ни е надеждата".

Според регионалния министър Иван Иванов ползването на вода чрез нерегламентирани включвания също е причина за безводието:

"Имаме фрапиращи случаи, където има по документи подменена 100% от цялата водопроводна и канализационна мрежа, а в същото време има 60% загуба на вода. Това до голяма степен се дължи именно на такива нерегламентирани включвания. И оставена включително работеща стара водопроводна мрежа, която би трябвало след приключването на така наречения воден цикъл да е приключила, но по някаква причина функционира".

Последната справка на Министерството на регионалното развитие и благоустройството сочи, че в периода 27 януари - 2 февруари повече от 130 000 души в 31 общини у нас са били засегнати от проблема безводие.

✓ **Тахов: Първите плащания в сектор "Животновъдство" - още този месец**

Първите плащания в сектор "Животновъдство" от Кампанията за директни плащания на земеделските стопани ще бъдат направени още този месец, обяви земеделският министър Георги Тахов пред ресорната парламентарна комисия:

"Има прогнозируемост, към днешна дата. Има създаден на база за нормално протичане на кампанията, която предстои. През февруари започваме първите плащания, които ще бъдат в сектор "Животновъдство". Най-голямото плащане, което е по бившия СЕПП, ще го направим доста по-рано от това, където са свикнали през последните години - да го получат всички земеделски производители".

✓ Над 13,5 млн. лв. финансова помощ са получили през 2024 година земеделските стопани, отглеждащи пчелни семейства

Над 13 и половина милиона лева финансова помощ са получили през миналата година земеделските стопани, отглеждащи пчелни семейства за преодоляване на негативното икономическо въздействие от руската война срещу Украйна. Това каза заместник-министърът на земеделието и храните Деян Стратев в Плевен при откриването на 22-рото Международно пчеларско изложение. Доц. Стратев поясни, че от 2023 г. пчеларите се подпомагат и със средства заложили в стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г. "За финансовата 2024 т. от тях са изпратени над 9 милиона лева."

В 22-рото Международно пчеларско изложение, най-голямото на Балканите тази година участват над 100 фирми, пчелари и пчеларски организации от България и още 16 държави от Европа и Азия.

В продължение на 4 дни те ще представят последните новости в областта на пчеларското оборудване и инвентар, восьмични основи, ветеринарни препарати, лицензирано производство на пчели-майки и отводки, пчелни продукти и производни, като козметика, напитки и др., опаковки и етикети, лицензирани лаборатории, техника, ремаркета.

Посетителите и гостите ще могат да видят, договорят и закупят продукти от водещи български производители и дистрибутори. Предвидени са презентации, дискусии, лекции и посещения на образцови пчелини.

✓ Каква е екологичната цена на Интернет?

Цифровото замърсяване може да компрометира опитите за намиране на решения на климатичните предизвикателства. Тази констатация прави Румяна Мишонова, доктор по социология, старши консултант по Технологичен трансфер и управление на иновационните проекти в Университета в Люксембург.

"Десет процента от произведената електрическа енергия на световно ниво е консумирана от използването на цифровите технологии, и че тяхната употреба е отговорна за 4% от парниковите емисии. За сравнение, секторът на гражданската авиация на световно ниво генерира 2,5% от тях. Но дори и стряскащи, тези проценти описват само една малка част от голямата картина. А тя е резюмирана от термина "цифрово замърсяване" (digital pollution), което освен парниковите емисии включва и химическо замърсяване, ерозия на биоразнообразието, изразходване на суровини и невъзобновяеми ресурси и производство на електронни отпадъци които са резултат от производството и използването на цифровите технологии и интернет", сочат данни в [неин анализ](#).

- Интернет и цифровите технологии генерират 4% от световните парникови емисии и изразходват 10% от произведената електрическа енергия.
- "Цифровото замърсяване" включва – химическо замърсяване, ерозия на биоразнообразието, изразходване на суровини и невъзобновяеми ресурси, производство на електронни отпадъци.
- Негативните ефекти върху околната среда са мащабни и тревожни.
- Растежът на сектора и внедряването на изкуствен интелект и свързани обекти могат да увеличат цифровото замърсяване.
- Растежът на сектора и внедряването на изкуствен интелект и свързани обекти могат да увеличат цифровото замърсяване.
- Това може да затрудни усилията за справяне с екологичните и климатични предизвикателства.

За производството на един компютър, който тежи 2 кг, са необходими 22 кг химически продукти, 240 литра горива, и 1,5 т. вода. Производството на един смартфон изисква 183 кг суровини за 150 грама краен продукт, а електронният чип държи рекорда, тъй като за 2 грама финализиран продукт са необходими 32 кг суровини.

Интервюто на Румяна Василева с Румяна Мишонова в предаването "Нещо повече" можете да чуете от [звуквия файл](#).

✓ Природният газ в Европа поскъпна до 16-месечен връх над 55 евро за мегаватчас

Природният газ в Европа поскъпна над 55 евро за мегаватчас за пръв път от 16 месеца насам, тъй като по-студеното време на стария континент увеличава потреблението на горива за отопление и допълнително намалява резервите на европейските газохранилища.

Към 15.15 часа българско време вчера фючърсите на нидерландския газов хъб TTF с доставка през март поскърпнаха с над 3,5% в рамките на деня към 55,40 евро/MWh, достигайки най-високо ценово ниво от октомври 2023 г. насам.

Графика на фазовите TTF фючърси (в евро за мегаватчас)

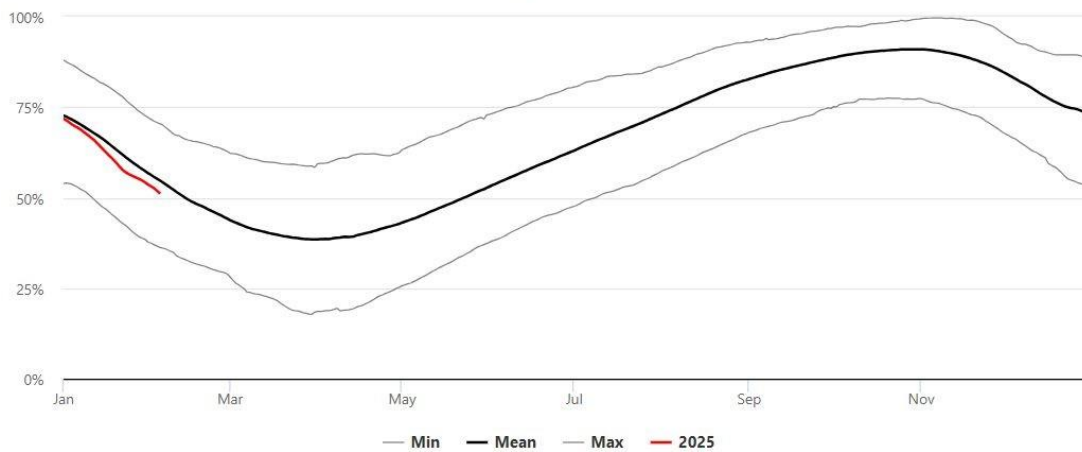

Температурите в Северозападна Европа се очаква да паднат през следващите дни, което ще ускори изчерпването на запасите от газохранилищата.

Капацитетът на европейските газови хранилища е запълнен на едва 51,3% към 4-ти февруари, което представлява солиден спад спрямо запълняемост от около 69% точно преди година. Силното теглене на синьо гориво от газовите хранилища е в резултат на неочаквано студената зима, което повишава търсенето на горива за отопление и за газовите електроцентрали.

Графика на запълняемост на газохранилищата в ЕС

Storage fullness

Продължаващото поскърпване на природния газ в Европа е факт, въпреки добрите доставки, като норвежкият износ на газ се е увеличи след завършването на ремонтната дейност и поддръжка на находището Njord, докато изпращането на LNG за стария континент остава стабилно.

Междувременно търговците следят отблизо търговското напрежение между САЩ и Китай, след като Пекин наложи мито от 15% върху американския втечен природен газ в отговор на въведените от Доналд Тръмп допълнителни тарифи от 10% върху китайските стоки.

✓ **Солиден отскок на промишлените поръчки в Германия с 6,9% в края на 2024 г.**

През декември 2024 г. промишлените поръчки в Германия регистрираха много по-силен от очакваното ръст, заличавайки солидния спад от месец по-рано, показват данни на немската федерална статистика Destatis.

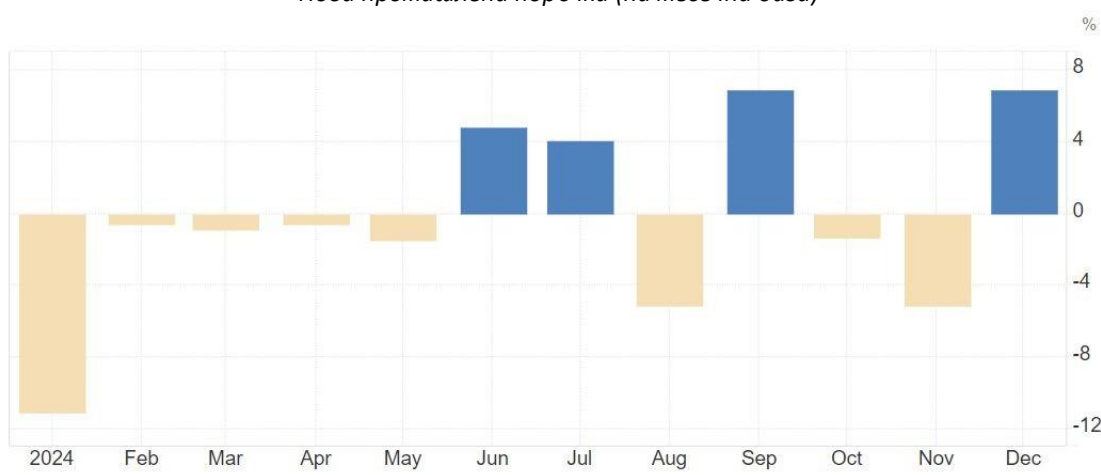
Поръчките за промишлено производствени стоки се повишиха през декември с 6,9% спрямо ноември, когато отбелязаха спад с 5,2%, докато осредните пазарни очаквания бяха за тяхно по-скромно повишение с 2 на сто.

Това е първото нарастване на промишлените поръчки от три месеца насам и най-солиден техен ръст от септември 2024 г., когато те също отбелязаха растеж с 6,9 на сто.

Спрямо година по-рано обаче, новите поръчки в края на 2024 г. отбелязаха спад с 6,3% след понижние с 1,4% през ноември.

За цялата 2024 г. промишлените поръчки се понижиха с 3% спрямо година по-рано. Низходящата тенденция, наблюдавана от 2021 г. насам, продължи през първата половина на 2024 г., докато през втората половина се наблюдава стабилизираща тенденция, отбеляза федералната статистика.

Нови промишлени поръчки (на месечна база)

Солидният ръст на промишлените поръчки през декември се дължеше до голяма степен на скок с цели 55,5% на т.нар. големи поръчки, включващи тези за самолети, кораби и влакове, както и на нарастване с 8,6% на поръчките за машини и друго оборудване. Изключвайки големите поръчки, останалите нови промишлени поръчки се повишиха през декември с по-скромните 2,2%.

Новите поръчки в автомобилната индустрия обаче се свиха през последния месец на 2024 г. с 3,2 на сто, показват още данните на Destatis.

Новите поръчки в сектора на междинните стоки нараснаха с 0,2% на месечна база, а тези за капиталови стоки и потребителски стоки - съответно с 10,9% и с 7,7%.

Повечето промишлени поръчки през декември се дължат и на ръст с 14,6% на вътрешните поръчки в самата Германия, докато постъпващите от чужбина поръчки се повишиха по-слабо с 1,4%, въпреки че новите поръчки от другите членки на еврозоната нараснаха с 6,2%, а на тези от останалия свят се понижиха с 1,5 на сто.

Мениджър

✓ **НСИ отчете ръст на търговията на дребно за четвърти пореден месец**

През декември 2024 г. в търговията на дребно (без търговията с автомобили и мотоциклети) се наблюдава увеличение на оборота с 0,5% по съпоставими цени спрямо предходния месец, когато беше отчетен по-силен растеж с 1,4%, като това представлява повишение за четвърти пореден месец. Това показват предварителни данни на Националния статистически институт (НСИ).

Спрямо година по-рано, търговският оборот нараства през декември със 7,8% след повишение с 6,8% през ноември, отбелязвайки устойчиво увеличение за единадесети пореден месец (от февруари 2024 г.) и най-солиден растеж от април 2023 г., предаде БНР.

На месечна база е отчетено нарастване с 4,4% на оборота при "Търговия на дребно с нехранителни стоки, без търговията с автомобилни горива и смазочни материали" и с 0,2% при "Търговия на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия", докато "Търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали" се сви с 2,4 на сто.

Спрямо декември 2023 г. е регистрирано увеличение с 11,6% на оборота при търговията с нехранителни стоки и с 9,4% на хранителните стоки, но има спад с 10,7% при търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали.

Същевременно през ноември 2024 г. общият индекс на производството в областта на бизнес услугите у нас намалява с 1,1 на сто спрямо предходния месец. Спрямо ноември 2023 г. обаче е регистрирано нарастване с 3,2 на сто на календарно изгладения индекс на производството в областта, показват предварителни и сезонно изгладени на Националния статистически институт (НСИ).

През ноември 2024 г. понижение спрямо предходния месец е отчетено в следните сектори: Операции с недвижими имоти" - с 9,3 на сто, "Транспорт, складиране и пощи" - с 3,2 на сто и "Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения" - с 2,6 на сто. Увеличение се наблюдава в три сектора: "Административни и спомагателни дейности" - с 9,4 на сто, "Хотелиерство и ресторантьорство" - с 0,8 на сто и "Професионални дейности и научни изследвания" - с 0,4 на сто.

На годишна база през ноември миналата година нарастване на производството е отчетено в секторите: "Професионални дейности и научни изследвания" - с 10,8 на сто, "Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения" - с 8 на сто, "Хотелиерство и ресторантьорство" - с 3,6 на сто и "Транспорт, складиране и пощи" - с 2,5 на сто. Спад се наблюдава в секторите: "Операции с недвижими имоти" - с 20,4 на сто и "Административни и спомагателни дейности" - с 2,5 на сто, показват още данните на статистиката.

✓ НЗОК ще контролира издаването и изпълнението на рецепти в реално време

От 01 април 2025 г. Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) ще извършва контрол по издаването и изпълнението на електронни предписания в реално време. Тестовият период ще започне към края на февруари.

Контролът в реално време ще повиши качеството на обслужване на пациентите, които се нуждаят от терапия, реимбурсирана от НЗОК, информират от пресслужбата на НЗОК.

Новите правила ще дадат възможност на НЗОК да осъществява превантивен контрол, преди заплащане, с което ще се повиши ефективността на изразходването на публичния ресурс на Касата. (Единствено контролът по верификацията остава последващ, поради възможността за реактивация на опаковките в рамките на 10 дена от отпускането.)

Изпълнителите на извънболнична медицинска помощ и аптеките в реално време ще получават информация за достоверност на електронните предписания.

Възможността за контрол в реално време е в резултат на срещи, на които е постигнато съгласие между представители на НЗОК, на Българския лекарски съюз, на Българския фармацевтичен съюз, на Министерството на здравеопазването и на „Информационно обслужване“ АД, добавиха от пресслужбата.

✓ ЕК обмисля освобождаване на 80% компании от граничен въглероден данък

Европейската комисия(ЕК) може да обмисли освобождаване на 80% от компаниите, които трябва да бъдат обхванати от предстоящия граничен въглероден данък, предаде [Ройтерс](#).

Еврокомисарят по въпросите на климата Уопке Хоекстра каза, че анализът на Комисията е установил, че почти всички емисии, обхванати от въглеродната гранична тарифа - 97% - се произвеждат от само 20% от компаниите, обхванати от схемата. „Така че тогава не би ли било умно да оставим тези около 80% извън обхвата, по отношение на тежестта на административната работа? Според мен би било,“ каза той на заседание на комисия в Европейския парламент.

„Сегашното ни мислене, при което същност прилагате огромна тежест върху компаниите, които след това ще попълнят много документи, ще имат много неща за вършене, без никакви заслуги – това не може да бъде решението“, добави той. Граничният данък върху въглеродните емисии на ЕС ще започне се събира от 2026 г. на границите на ЕС за емисиите на CO2, вложени във вноса на стомана, цимент и други продукти.

✓ Цените на петрола са се насочили към трети пореден седмичен спад

Цените на петрола се повишиха леко в азиатската търговия в петък, но са на път да запишат трети пореден седмичен спад, засегнати от подновената търговска война на президента на САЩ Доналд Тръмп срещу Китай и заплахите за повишаване на митата върху вноса от други страни, пише [Ройтерс](#).

Към 09:00 часа българско време сортът Брент поскъпна с 0,46 долара, или 0,2962 до 74,75 долара за барел. Цената на американския лек суров петрол WTI се повиши с 0,37 долара, или 0,52%, до 70,98 долара за барел.

За седмицата Брентът се е насочил към спад от 2,8%, а WTI – 2,3%.

„Цените на петрола отбелязаха известно възстановяване на стабилността тази сутрин след нестабилна сесия през нощта, докато търговците реагираха на новините за санкциите на САЩ върху износа на ирански суров петрол за Китай“, коментира Йеп Джун Рон, пазарен стратег в IG.

Министерството на финансите на САЩ заяви в четвъртък, че налага нови санкции на няколко лица и танкери, които помагат за транспортирането на милиони барели ирански суров петрол годишно до Китай, в нов ход за засилване на натиска върху Техеран.

„Въпреки това днешните печалби на петрола са ограничени, отразявайки постоянните опасения относно насрещните ветрове в търсенето и предлагането, включително потенциала за увеличено производство от ОПЕК+ и САЩ, както и рисковете от митата, които натежават върху глобалното търсене на петрол“, добави Йеп от IG.

Тръмп обяви мито от 10% върху китайския внос като част от широк план за подобряване на търговския баланс на САЩ, но постави на пауза за 30 дни плановете за налагане на високи мита на Мексико и Канада.

„Натискът в посока надолу произтича от новинарския поток около митата, като опасенията за потенциална търговска война подхранват страховете от отслабване на търсенето на петрол“, посочиха анализатори от BMO в бележка до клиенти.

Цените на петрола се понижиха в четвъртък, след като Тръмп повтори обещанието си да увеличи производството на петрол в САЩ, изнервяйки търговците ден след като страната отчете много по-голям от очакваното скок на запасите от суров петрол.

На цените се отрази и натиска от също нарастващите запаси от суров петрол в САЩ, които се повишиха рязко миналата седмица, тъй като търсенето намаля поради текущата поддръжка на рафинериите.

[БТА](#)

✓ Измамите с ДДС са свързани с тежката престъпност и не получават достатъчно противодействие, предупреди ръководителят на прокуратурата на ЕС

Измамите с ДДС в ЕС са свързани с тежката организирана престъпност и не получават достатъчно противодействие, заяви днес в Брюксел ръководителят на Европейската прокуратура Лаура Кьовеши в изслушване пред подкомисията на Европейския парламент по данъчните въпроси.

Опитвам се да говоря дипломатично в последните три години, но оставам с чувството, че не ме чуват. От години измамите с ДДС остават почти без последици. Престъпниците постигат големи печалби. Опасно е, защото така тази дейност привлича най-големите престъпници, поясни Кьовеши.

По нейните думи организирани престъпни групи, свързани с търговията с наркотици, са замесени и в множество измами с плащането на ДДС. Кьовеши описа тези групи като много мощни и богати. Европейската прокуратура не може да се справи сама, има нужда данъчните власти да работят по-тясно с прокурорите, настоя тя. Борбата с измамите с ДДС трябва да бъде основна задача на Европейската комисия, засега това не е така, обобщи ръководителят на прокуратурата на ЕС.

Кьовеши поясни, че при липса на достатъчно съдействие от страна на държавите от ЕС за дейността на Европейската прокуратура, нейният екип подава сигнал към ЕК. Тя изрази очакване новият състав на ЕК да подобри взаимодействието с Прокуратурата на ЕС. По нейните думи са необходими промени в европейското и националното законодателство на страните в ЕС, за да се изясни допълнително обхватът на дейност на ръководената от нея служба. В някои държави от ЕС имаме проблеми, каза Кьовеши.

По нейните думи в някои от случаите, разследвани от Европейската прокуратура, са замесени руската и китайската мафия. Тя уточни, че по 95 на сто от случаите с повдигнати обвинения от Прокуратурата на ЕС се издават осъдителни присъди. През 2023 г. издадохме заповеди за заповор на имущество за 1,5 милиарда евро (20 пъти годишния бюджет на прокуратурата на ЕС), тази година сумата ще се увеличи, посочи Кьовеши.

Европейската прокуратура има правомощия да разследва и да предявява обвинения на заподозрени в престъпления против бюджета на ЕС, свързани с измами, корупция, пране на пари и измами с ДДС. Службата започна работа на 1 юни 2021 г. и в нейната дейност участват 22 държави от ЕС.

✓ Инфлацията в Чехия отстъпва от достигнатия през декември едногодишен връх, събщи чешката статистика

Темпът на потребителските цени в Чехия се понижи през миналия месец, след като се повиши до едногодишен връх в края на 2024 г., показват първоначалните данни на чешката статистическа служба, предаде ДПА.

Инфлацията в страната се повишиха с 2,8 на сто на годишна база през януари, докато през декември се ускори до 3 на сто. Анализаторите очакваха дори по-значителен спад на инфлацията - до 2,6 на сто през януари.

Цените на енергията, включително тези на автомобилните горива, намаляха с 2,4 на сто спрямо същия месец на 2024 година, което до голяма степен обуславя забавянето на инфлацията. Цените при услугите през януари се повишават с 4,7 на сто спрямо 5 на сто през предходния месец.

От друга страна, годишният ръст на цените на храните, алкохола и тютюна се ускори до 4,8 на сто миналия месец. През декември годишният им темп бе далеч по-малък - 2,7 на сто.

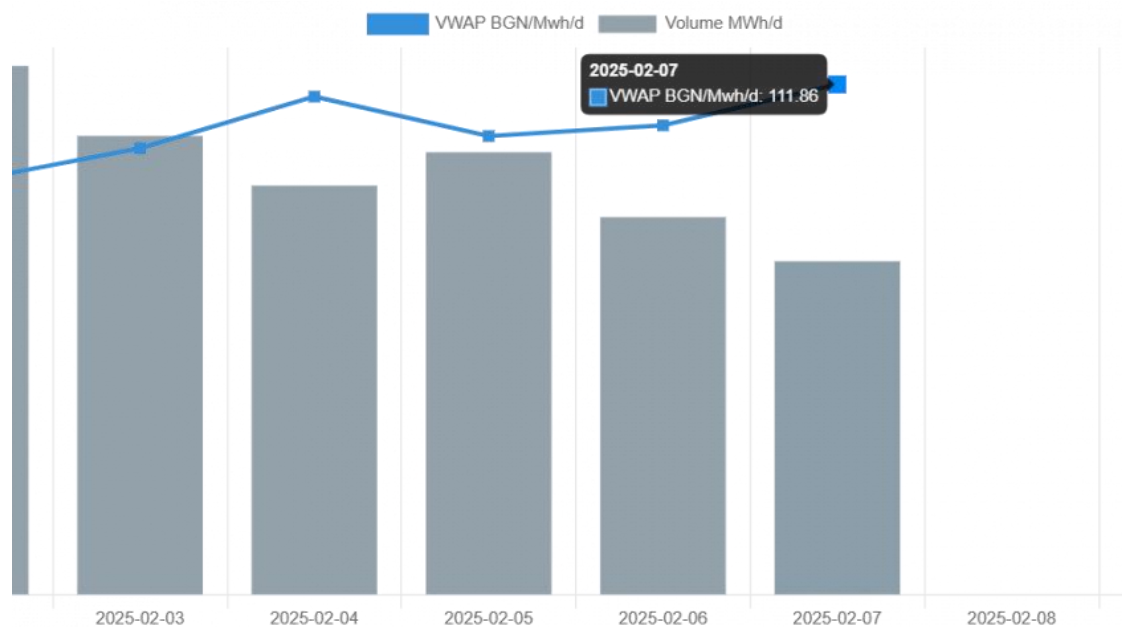
На месечна база потребителските цени в Чехия се повишават с 1,3 на сто, отчита още чешката статистика.

Очаква се окончателните данни за потребителските цени в страната да бъдат публикувани на 12 февруари.

3e-news.net

✓ Нов скок от 8.73% на цената на газа на Газов хъб Балкан с ден за доставка 7 февруари 2025 г.

Цената на синьото гориво продължава да расте и на ТТФ

Пазар ден напред, източник: Газов хъб Балкан

Цената на природния газ, постигната в сегмента „пазар ден напред“ на газовата борса в България „Газов хъб Балкан“ с ден за доставка 7 февруари 2025 г. е 111.86 лв./MWh.

Изтъргуваният обем е 48 709 MWh.

Стойността се повишава с 8.73 % спрямо регистрираните 102.88 лв./MWh на 6 февруари при обем от 55 165 MWh.

В сегмента пазар „в рамките на деня“ за 6 февруари 2025 г. изтъргуваното количество е 14 116 MWh при постигната цена от 108.22 лв./MWh.

Стойността се увеличава с 6.85 % в сравнение регистрираните 101.28 лв./MWh на 5 февруари и изтъргувани 7 671 MWh.

Фючърсите за газа по индекса TTF за март при търговията в четвъртък, 6 февруари продължиха да се покачват и достигнаха до 54.50 евро/MWh до най-високото ниво от октомври 2023 г. В сравнение с цената ден по-рано (53.43 евро/MWh) това е увеличение с 2.0 %. При това в рамките на търговията цената стигна за кратко до 55.45 евро/MWh. Фючърсите за месец април също се увеличиха с 1.9 % до 53.91 евро/MWh.

Европейските газохранилища към газ ден 5 февруари са запълнени до 50.63 % или 581.0601 TWh, а газохранилището в Чирен до 52.01 % или 3.0745 TWh при тенденция за теглене от 0.68 п.п.

✓ Спад с 8.5%: Енергийната борса затвори при цена за базова енергия от 273.64 лв. за MWh с ден за доставка 7 февруари 2025 г.

Енергийната борса в рамките на търговията в сегмент „пазар ден напред“ затвори при средна цена за базова енергия (1 – 24 часа) от 273.64 лв. за MWh с ден за доставка 7 февруари 2025 г. и обем от 94 336.80 MWh, сочат данните от търговията. Това е понижение с 8.5 % спрямо стойността при затваряне на предишната търговия.

Цената на пиковата енергия (9-20 часа) е 289.14 лв.(147.84 евро) за MWh – намаление с 10.11 % спрямо стойността ден по-рано, при количество от 51 261.60 MWh.

Извънпиковата енергия (43 075.20 MWh) е на цена от 258.14 лв. (131.99 евро) за MWh (1-8; 21-24 часа), което е спад с 6.54 на сто в сравнение с нивото при затваряне на предишната сесия.

Борсата стартира при средна цена от 246.53 лв. за MWh и количество от 3267.9 MWh.

Най-ниската цена е отчетена за 04 часа – 205.46 лв./MWh (3043.1 MWh).

Най-високата цена на електроенергията, търгувана в сегмента „пазар ден напред“ е постигната за 18 часа – 361.79 лв./MWh при количество от 4067.1 MWh.

В 24 часа цената на търгуваната електроенергия в този сегмент е 219.54 лв./MWh при обем от 3662.6 MWh по данни на <https://ibex.bg/>.

Спрямо стойността от 298.94 лв. за MWh (152.85 евро за MWh) за 6 февруари 2025 г., цената на търгуваната електроенергия с ден за доставка 7 февруари 2025 г. се понижава до 273.64 лв. за MWh (намаление с 8.5 %) по данни на БНЕБ или 139.91 евро за MWh.

При търговията в пазарен сегмент "в рамките на деня" на 6 февруари 2025 г. общият търгуван обем на БНЕБ към часа на публикуване на информацията е 7 442.30 MWh при средно претеглена дневна цена от 284.60 лв. за MWh.

Към публикуването на информацията, оперативните данни на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) на България за генерацията и товара, които не отразяват търговския обмен, както и енергийните обмени по линия на ENTSO-E сочат, че в системата участват:

Име		MW
АЕЦ	29,63%	2074.19
Кондензационни ТЕЦ	35,82%	2507.66
Топлофикационни ТЕЦ	5,16%	361.05
Заводски ТЕЦ	1,55%	108.68
ВЕЦ	0,13%	9.19
Малки ВЕЦ	1,69%	118.22
ВяЕЦ	4,97%	347.88
ФЕЦ	20,85%	1459.89
Био ЕЦ	0,20%	13.75
Товар на РБ		6011.85

Интензитетът на CO₂ е 446g (gCO₂eq/kWh) за България към момента на публикуването на информацията. За сравнение в Полша - 852g, Чехия - 588g, Германия – 528g, Румъния - 352g, Гърция - 283g, а най-нисък е във Франция - 67g, Швейцария - 30g, Португалия - 106g.

✓ Понижение на цените по европейските електроенергийни борси за петък 7 февруари

Румънската OPCOM затвори при цена от 140,17 евро/мвтч, а гръцката HENEX е с цена от 136,54 евро/мвтч за базова енергия

Румънската енергийна борса OPCOM затвори сегмента „Ден напред“ при цена от 140,17 евро/мвтч за базова енергия. Това сочат данните на борсата за 7 февруари 2025 г. Пиковата цена ще бъде 148,35 евро/мвтч, а извънпиковата ще е 131,99 евро/мвтч. Най-високата цена от 184,98 евро/мвтч ще бъде в 18 ч. Най-ниска ще бъде цената в 4 ч и тя ще бъде 105,00 евро/мвтч. Търгуваните обеми базова енергия ще бъдат 50 610,0 мвтч.

На гръцката енергийна борса HENEX средната цена за базова енергия на 7 февруари ще бъде 136,54 евро/мвтч. Търгуваните обеми ще бъдат 408 872,80 мвтч. Максималната цена ще е 174,28 евро/мвтч и тя ще е в 18 ч. Минималната цена ще бъде в 4 ч и тя ще бъде 105,00 евро/мвтч.

При унгарската енергийна борса HUPX цената на базовата енергия за 7 февруари е 141,49 евро/мвтч. Пиковата цена ще бъде 149,76 евро/мвтч. Най-високата цена от 189,08 евро/мвтч ще бъде в 18 ч. Най-ниска пък ще бъде цената в 4 ч и тя ще бъде 105,00 евро/мвтч. Търгуваните обеми ще бъдат 84 201,2 мвтч.

Базовата цена на електроенергията за 7 февруари на Словашката енергийна борса е 147,11 евро/мвтч. Най-високата цена от 208,04 евро/мвтч ще бъде в 21 ч. Най-ниска пък ще бъде цената в 4 ч и тя ще бъде 105,00 евро/мвтч.

Базовата цена на електроенергията на Чешката енергийна борса е 127,56 евро/мвтч. Най-високата цена от 181,71 евро/мвтч ще бъде в 8 ч. Най-ниска пък ще бъде цената в 22 ч и тя ще бъде 87,65 евро/мвтч.

На Австрийската енергийна борса цената за базова енергия за 7 февруари е 131,48 евро/мвтч. Пиковата цена ще е 138,86 евро/мвтч. Търгуваният обем при базовата енергия е 54 168,6 мвтч. Най-висока се очаква да бъде цената в 9 ч и тя ще достигне 164,67 евро/мвтч. Най-ниска пък ще бъде цената в 4 ч и тя ще бъде 105,00 евро/мвтч.

На Германската енергийна борса цената за базова енергия е 121,18 евро/мвтч на 7 февруари. Пиковата цена ще бъде 130,50 евро/мвтч. Търгуваните обеми при базовата енергия са 742 288,0 мвтч. Най-висока ще бъде цената в 9 ч и тя ще достигне 164,21 евро/мвтч. Най-ниска пък ще бъде цената в 23 ч и тя ще бъде 98,72 евро/мвтч.

На италианския енергиен пазар електроенергията на сегмента „Ден напред“ за 7 февруари и ще се продава за 154,74 евро/мвтч за базова енергия.

✓ До края на месеца ЕК подготвя нов пакет от мерки за справяне с високите цени на енергията

Развитие на електропреносните връзки и отделяне на сметките за потребителите на дребно от скъпите изкопаеми горива са само част от мерките

Европейският комисар по въпросите на енергетиката Дан Йоргенсен, изнесе **ключова реч** по време на Международния форум за енергийна политика. Основен фокус на изказването бе рязкото повишаване на разходите за енергия, което изисква спешна реакция от страна на Брюксел.

Той заяви, че до края на този месец ЕК ще представи план за действие за достъпна енергия като ключов компонент на споразумението за чиста промишленост. „Някои от краткосрочните мерки, които обсъждаме, биха могли да включват: стимулиране на инструменти за отделяне на сметките за енергия на дребно от високите цени на изкопаемите горива, разглеждане на неенергийните части на сметките за енергия и подобряване на надзора и конкуренцията на газовите пазари. Така може да се гарантират най-добрите цени за потребителите“, обясни той и добави, че е от решаващо значение също така да се вземат дългосрочни структурни решения и да се укрепи Енергийният съюз. Това според него е икономически най-ефективният подход за осигуряване на достъпна енергия. Ето защо планът за действие ще доведе до по-задълбочена интеграция, за да се издигне Енергийният съюз на следващото ниво.

„Ще свържем по-добре енергийните си системи, ще модернизираме мрежите си, ще стимулираме въвеждането на чисти енергийни източници и ще ускорим електрификацията“, подчерта комисарят в изказването си. Това ще изисква значително увеличаване на финансирането, което ще бъде подкрепено от Стратегия за инвестиции в чиста енергия. Средногодишните нужди на енергийния сектор се очаква да достигнат 574 млрд. евро през това десетилетие и 694 млрд. евро през следващото. Само за електроенергията средногодишните нужди от инвестиции се очаква да достигнат 91 млрд. евро, уточнява CEEenergynews.com.

Той също така подчерта, че Съюзът е ангажиран с екологичния преход: „И нека бъде напълно ясен, като се върна към принципите, няма да има отстъпление по отношение на екологичния преход. Ние вярваме, че достъпността и конкурентоспособността вървят ръка за ръка с декарбонизацията.“

Що се отнася до ползите от този подход, той спомена, че „в периода 2021-2023 г. потребителите на електроенергия в ЕС са спестили около 100 млрд. евро благодарение на производството на електроенергия от новоинсталирани слънчеви и вятърни мощности.“

✓ Европейските пазари затвориха на рекордно високо ниво в четвъртък след като Банката на Англия понижи лихвите с четвърт процент

С най-голям дневен ръст завърши испанският бенчмарк IBEX 35 за втора поредна сесия, а с най-слабо повишение затвори общият Stoxx Europe 600, въпреки рекорда

Акциите в най-големите икономики в Западна Европа се повишиха в четвъртък на фона на силните корпоративни печалби на едни от най-големите публични компании в региона, намаляващите опасения относно митата между САЩ и Китай, както и заради рекордните постижения някои индекси.

Регионалният бенчмарк Stoxx Europe 600 приключи търговския ден с рекорден ръст от 1,17% до 544,88 пункта, като почти всички сектори се търгуваха на положителна територия.

Основният индекс FTSE 100 на Обединеното кралство нарасна с 1,21%, също достигайки рекорд. По-рано британската лира се срина с 1% спрямо щатския долар - което предполага, че търговците очакват ясна посока на намаляване на лихвените проценти в перспектива, въпреки че централната банка подчерта, че ще действа "внимателно" в бъдещите си решения и ще повиши прогнозата си за инфлация.

Фактът, че всички членове на борда на Банката на Англия (BoE) гласуваха за намаляване на лихвените проценти, докато двама от деветте членове с право на глас неочаквано подкрепиха по-голямо намаление от половин процент, беше възприето като гълъбов сигнал за пазара, който оцени още три намаления от BoE по 25 базисни пункта тази година.

„Единодушното решение за разхлабване на политиката предполага, че опасенията сред определящите лихвените проценти за затруднената икономика на Обединеното кралство в момента надделяват над притесненията за нарастващата инфлация, отваряйки вратата за ново намаляване на лихвените проценти по-рано, отколкото по-късно“, каза Сурен Тиру, икономически директор в Института на дипломираните счетоводители в Англия и Уелс пред CNBC.

Обемът на поръчките от германските индустриални компании се е увеличил с 6,9% през декември спрямо предходния месец, съобщи Федералната статистическа служба на страната (Destatis). Средно анализаторите прогнозираха увеличение от 2%, според Trading Economics.

Поръчките в сегмент транспортна техника (самолети, кораби, влакове, военен транспорт) се увеличават с 55,5% спрямо предходния месец, поръчките за средства за производство - с 10,9%, за потребителски стоки - със 7,7%, за продукти за междинно потребление - с 0,2%. Автомобилният сектор отчете 3,2% спад на поръчките.

Продажбите на дребно в еврозоната през декември 2024 г. са намалели с 0,2% спрямо предходния месец, съобщи статистическата служба на Европейския съюз (Евростат). Средно анализаторите прогнозираха спад от 0,1%.

Продажбите на храни, напитки и тютюневи изделия намаляват с 0,7%. Продажбите на моторни горива се увеличават с 0,2%, на нехранителни стоки (без моторни горива) с 0,3%.

На годишна база продажбите на дребно нарастват с 1,9%. В Европейския съюз продажбите са намалели с 0,3% на месечна база и с 2% спрямо декември 2023 г.

До обед общият индекс на най-големите европейски компании Stoxx Europe 600 се повиши с 0,84% от нивото на затваряне от предишния ден до 543,09 пункта, рекорден връх, достигнат последно на 31 януари. Британският FTSE 100 е нагоре с 1,25%, също рекордно постижение, германският DAX е с 0,97%, френският CAC 40 е с 0,83%, италианският FTSE MIB е с 0,75%, се повишава до най-високото си ниво от януари 2008 г., а испанският IBEX 35 е с 0,52%.

Възходящият тренд на пазарите и рекордите на индексите се запазиха до края на сесията.

Основни борсови индекси в Западна Европа на 6 февруари 2025 г.

Индекс	Страна	Стойност/пункт	Промяна/пункт	Ръст/спад
Stoxx 600	Общоевропейски	544.84	6.28	1.17%
FTSE 100	Великобритания	8,727.28	103.99	1.21%
DAX	Германия	21,902.42	316.49	1.47%
CAC 40	Франция	8,007.62	115.94	1.47%
FTSE MIB	Италия	37,121.77	540.29	1.48%
IBEX 35	Испания	12,731.00	194.30	1.55%

Източник: MarketWatch

От таблицата по-горе е видно, че с най-голям дневен ръст завърши испанският бенчмарк IBEX 35 за втора поредна сесия, а с най-слабо повишение затвори общият Stoxx Europe 600, въпреки рекорда.

С най-голям ръст в Stoxx Europe 600 бяха книгата на Societe Generale (+13,18%). Френската банка е увеличила нетната си печалба с 2,4 пъти през четвъртото тримесечие, а приходите си с 11,1%. И двете цифри надминават прогнозите на анализатори, анкетирани от Visible Alpha. Банката също така обяви стартирането на програма за обратно изкупуване на акции на стойност 872 милиона евро и ще поиска от акционерите да одобрят увеличение на дивидента до 1,09 евро от 0,9 евро на акция.

Книжата на датската транспортна и логистична компания A.P. Moeller-Maersk поскъпнаха с 6,35%. Компанията записа нетна печалба през четвъртото тримесечие на 2024 г. срещу загуба година по-рано, като цифрата беше значително по-висока от пазарните очаквания. Приходите също надминаха очакванията.

Секторният индекс на автомобилните производители се отърси от ранните загуби и затвори с ръст от 1,1%, въпреки продължаващата несигурност относно въздействието на митата в САЩ тази година върху индустрията. Само шведската Volvo Cars загуби 11%, след като предупреди, че 2025 г. ще бъде година на предизвикателства, в която конкуренцията на EV от Китай ще се засили и растежът на пазара ще се забави. Прогноза за среден годишен растеж за 2025 г. на 0,75% от 1,5%. Междувременно датската пивоварна Carlsberg отчете лек пропуск в продажбите през четвъртото тримесечие и посочи понисък растеж през 2025 г., но въпреки това цената на книгата се повиши с 8,02%

Пазарната капитализация на германския производител на медицински продукти Siemens Healthineers AG нарасна с 5,27%. Печалбата и приходите на компанията за октомври-декември надминаха пазарните очаквания.

Акциите на шведско-британската фармацевтична компания AstraZeneca поскъпнаха с 6,97%. Компанията отчете ръст на нетни приходи през четвъртото тримесечие на 2024 г., като коригираната печалба надминаха прогнозите на анализаторите. През 2025 г. AstraZeneca очаква приходите да се увеличат със 7-9% (висока едноцифрена стойност), като се изключат промените в обменните курсове, и коригираната печалба на акция с 10-13% (ниска двуцифрена стойност).

Най-много се понижиха акциите на френския производител на полупроводници Soitec S.A. (-329,72%). Компанията отчете 10% спад на приходите на годишна база през тримесечието октомври-декември и понижи перспективите си за текущата финансова година на фона на влошаващата се ситуация в автомобилната индустрия.

Пазарната стойност на нидерландския финансова група ING Group пада с 0,29%. Финансовите резултати на компанията през четвъртото тримесечие бяха по-лоши от очакванията на анализаторите.

✓ Доставките на редки и ценни метали са изправени пред нови предизвикателства. А търговската война ескалира

Нови предизвикателства се откриват пред металургията в света през тази година. Месечен индекс на металите Rare Earths MMI се задържа относително стабилен през първия месец на годината, като се повиши леко с 2,88%. Анализаторите обаче припомнят, че цените на редкоземните елементи се оказаха по-нестабилни през изминалата година в сравнение с други метални продукти, например стоманата. Сега изглежда, че пазарът на редкоземни елементи може да стане свидетел на по-голяма нестабилност през 2025 г.

Президентът на САЩ Доналд Тръмп наскоро наложи мито от 10% върху всички китайски стоки, включително редкоземни елементи. Междувременно Армията за независимост на Качин (KIA) продължава да контролира ценните редкоземни мини в Мианмар, което силно ограничава контрола на правителството на Бирма върху този сектор. А това влияе и на световните пазари, коментира изданието Oilprice.com

Обещанията от Тръмп тарифи и мита – време ли е за притеснение?

В началото на февруари президентът Тръмп въведе мито от 10% върху целия китайски внос, което засили глобалното търговско напрежение и повиши опасенията относно потенциалното му въздействие върху индустриите, разчитащи на редкоземни елементи. В момента Китай доставя между 85% и 95% от глобалното търсене на редкоземни елементи, което му дава значително влияние върху глобалното предлагане и ценообразуване.

Както беше съобщено от Ройтерс, Китай обяви контрол върху износа на критични минерали, включително редкоземни елементи, като отмъщение на митата на САЩ. Това сигнализира за готовността на страната да използва доминиращата си позиция в сектора.

Потенциални въздействия върху глобалния пазар на редкоземни елементи

Тези тарифи доведоха до опасения за прекъсване на веригата за доставки и увеличени разходи за индустрии, зависими от редкоземни елементи. Поради тези развития производителите в сектори като електрониката, автомобилостроенето и отбраната могат да се сблъскат с предизвикателства при осигуряването на необходимите материали. Ройтерс посочва, че това може да доведе до забавяне на производството и по-високи цени за потребителите.

Оценка на паниката

Някои анализатори твърдят, че нивото на безпокойство може да е непропорционално на действителната заплаха. Те твърдят, че световният пазар и преди се е сблъсквал с подобни предизвикателства.

Например по време на минали търговски спорове компаниите се адаптираха, като диверсифицираха своите вериги за доставки и инвестираха в алтернативни източници на редкоземни елементи. Освен това текущият контрол върху износа от страна на Китай е насочен и оставя място за преговори, което предполага, че пълното спиране на доставките на редкоземни елементи е малко вероятно.

Различни стратегии за смекчаване на ударите

Има няколко стратегии, които фирмите могат да използват, за да смекчат ефектите от митата и потенциалния недостиг на доставки. Един от начините да се намали зависимостта от един доставчик и да се повиши устойчивостта на геополитически смущения е да се диверсифицира доставката на редкоземни елементи от множество източници.

Друг начин за балансиране на доставките на редкоземни елементи в света е да се инвестира в проучване и развитие на места като Австралия. Държавите също могат да намалят зависимостта си от първичните източници, като подкрепят технологии, които се концентрират върху производството на алтернативни материали или рециклирането на редкоземни елементи от стоки, които са достигнали края на своя полезен живот.

Каква се случва с проблемните мини в Мианмар?

През изминалата година секторът за добив на редкоземни метали в Мианмар беше изправен пред значителни катаклизми поради ескалиращи конфликти, включващи въоръжени етнически групи. Това произтича от действията на Армията за независимост на Качин, етническа бунтовническа група, която е завзела контрола над ключови минни центрове в щата Качин. Най-забележителните са залежите, разположени в Panwa и Shipwe, които са критични доставчици на редкоземни оксиди за Китай.

В исторически план тези минни райони са били контролирани от Новата демократична армия-Качин, милиция, съюзена с правителството на хунтата в Мианмар. Последните офанзивни на KIA обаче промениха тази динамика. Анализаторите предполагат, че докато KIA може да възнамерява да възобнови дейностите си с редкоземни елементи, преговорите с Китай могат да забавят всяко бързо рестартиране, потенциално затягане на глобалното предлагане и повишаване на цените.

Какво може да се очаква?

Темата със сигурност ще остане сложна и занаяпред. Поради контрола на KIA върху важни минни региони, световната верига за доставки на редкоземни елементи ще остане непредвидима. Въпреки че преговорите между KIA и китайски фирми може да позволят възобновяване на минните операции, няма ясен график. Освен това винаги има шанс за още конфликти.

А международната общност със сигурност ще следи внимателно тези постижения, тъй като те имат важни последици за индустриите по целия свят.

Украйна и нейните находища, искани от САЩ

Междувременно стана ясно, че украинският президент Володимир Зеленски обяви, че страната му е готова да приеме "инвестиции от американски компании" по отношение на местните редкоземни минерали, до които президентът на САЩ Доналд Тръмп поиска достъп в замяна на американска помощ. Франс прес обобщава с какви количества от критичните суровини разполага Украйна.

Според Американското геоложко дружество (USGS) САЩ зависят от вноса на определени критично важни минерали, сред които и редкоземни. Китай е водещият производител на подобни минерали.

Украйна твърди, че притежава в ограничени количества, в шест зони на страната, химичния елемент берилий (принадлежащ към алкалоземните метали - бел. ред.), а ЕК описа Украйна като "потенциален източник на повече от двадесет жизненоважни суровини", допълва АФП, цитирана от БТА.

Украинското издание "Форбс" изчисли през 2023 г., че ресурсите от редкоземни минерали на Украйна възлизат на 111 милиарда тона, на стойност 14,8 трилиона долара, главно от находищата на въглища и желязна руда в страната.

Повече от 70 на сто от тези ресурси обаче се намират в регионите Донецк и Луганск, частично контролирани от Русия, както и в Днепропетровска област, към която армията на Москва приближава.

Американският ежедневник "Вашингтон поуст" оцени през август 2022 г. запасите от редкоземни минерали на Украйна на 26 трилиона долара, почти половината от които са в райони, които сега са под руски контрол.

Търсенето на литий, който е от съществено значение за производството на батерии за електрически превозни средства, процъфтява. Украйна разполага с 33 милиона тона литий, на стойност 38 милиарда долара, изчислява през 2023 г. украинското издание "Форбс".

От друга страна, руската армия настъпва бързо до голямо находище на литий в района на Донецк и е поела контрола над находището на метала в Крута Балка, Запорожка област.

Украйна е сред първите десет държави в света по отношение на доказани запаси от титанови руди, като страната е източник на 7 на сто от световното производство на метала, използван в космическата техника и електрониката, обяви Киев в своя инвестиционна презентация през 2022 г.

До 2023 г. САЩ са внесли над 95 на сто от нужния им титан, сочат данни на Американското геоложко дружество.

Украинското правителство обяви, че страната е една от първите пет държави в света по запаси от графит, притежаваща около 19 милиона тона от ценната суровина.

Преди нахлуването на Русия в Украйна през 2022 г. производството на графит в страната е възлизало на 10 000 тона годишно, по данни на Американското геоложко дружество, но вследствие на войната е спаднало с 95 на сто през 2023 г.

До 2023 г. САЩ са внесли целия нужен на страната графит. Той има различни индустриални приложения, включително и за производството на батерии за електрически превозни средства.

През 2022 г. Украйна е на десето място в света по производство на желязо, сочат данни в годишна публикация (World Mining Data) за производството на 65 минерални суровини, обхващаща 168 страни.

Преди руската инвазия, Украйна беше петият по големина износител на желязна руда в света, като стойността възлизаше на 6,8 милиарда долара през 2021 г., по данни на в. "Киев Поуст".

Украйна притежава също и значителни запаси и на други критични суровини, включително уран, манган, живак и галий, допълва АФП.

Междувременно президентът на Украйна Володимир Зеленски обяви вчера, че планът за победа на Киев над Русия включва инвестиции в (разработването на находищата на -бел. ред.) редкоземните метали на страната. Изказването на Зеленски последва среща с генералния директор на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) Рафаел Гроси, съобщи Укринформ. От важно икономическо значение за плана за победа са инвестициите в редкоземните минерали в Украйна, каза Зеленски. "Ние сме отворени към факта, че тези ресурси могат да бъдат разработени с нашите партньори, които ни помагат да защитим територията си и да отблъснем врага", заяви украинският държавен глава. По думите му, ако тези находища останат под руски контрол, има заплаха други държави, сред които Иран и Северна Корея, да получат достъп до тях.

[Cross.bg](https://cross.bg)

✓ МВР засилва контрола по пътищата у нас, след разпореждане от премиера Желязков

С цел опазване на обществения ред и сигурността на гражданите, спазване на правилата за движение и недопускане на пътнотранспортни произшествия, и.ф. главният секретар на МВР главен комисар Мирослав Рашков издаде заповед за засилена контролна дейност по цялата републиканска пътна мрежа. В съответните часови пояси на натоварено движение ще се проведат масирани специализирани полицейски операции. Контролната дейност е насочена към установяване и недопускане на нарушения, пряко влияещи върху пътнотранспортния травматизъм и представляващи опасност за останалите участници в движението по пътищата.

По време на редовното заседание на Министерския съвет на 5 февруари 2025 г. министър-председателят Росен Желязков разпореди строг контрол и прилагане на санкции за нарушителите. Министърът на вътрешните работи Даниел Митов съобщи, че са планирани засилени проверки както по пътищата в цялата страна, така и в областите с интензивен трафик на тежкотоварни автомобили.

✓ Министър Гуцанов: Няма да има намалявания на социални плащания, няма да има вдигане на данъци

Трябва да има таван на надценките на хранителни стоки

Трябва да има таван на надценките на хранителни стоки. Тази теза застъпи снощи министърът на труда и социалната политика и кандидат за председател на БСП Борислав Гуцанов в студиото на bTV. Той изрази категорична подкрепа за законопроекта, който парламентарната група на БСП - Обединена левица предлага в тази посока.

„Говорим за таван на надценките, не на цените“, уточни той и даде пример: Един производител продава продукцията си за един лев, например, но когато стигне до супермаркета, цената става четири, дори пет. „Тези огромни надценки не са просто транспортни разходи - те са безобразни печалби“, каза той.

По негови думи по този начин големите търговски вериги удрят българските производители, което ги прави неконкурентоспособни спрямо вносните стоки.

Министър Гуцанов анонсира, че ще инициира среща с министъра на земеделието и храните и министъра на икономиката по тази тема, за да се координират общи действия.

Той успокои хората, че в държавния бюджет за следващата година няма да има намаления на социалните разходи. Не се предвижда и увеличение на данъците По негови думи по-висока събираемост трябва да се търси от борбата със сивия сектор, който през последните години благодарение на политическата нестабилност, е нараснал. Министърът на труда и социалната политика се ангажира да работи за продължаване на програмите за грижа на най-уязвимите.

Гуцанов коментира и предстоящия Конгрес на БСП, както и изборът на нов председател. Той е един от кандидатите за поста. „Ще искаме на Конгреса да се обсъди управленска програма, да се очертае перспектива за България“, обясни той. Според него трябва да се мисли за 5-10 години напред в направления като икономика, пазар на труда, индустрия, енергетика.

✓ Министър Тахов: Интервенции за напояване за над 100 млн. лв. подготвя Министерството на земеделието и храните

"Предстои да бъдат отворени интервенции за инвестиции в напояване с бюджет в размер на 100 млн. евро по Стратегическия план. Напояването е приоритетна тема за мен и моя екип - отчитаме променящия се климат и засушаването". Това каза вчера министърът на земеделието и храните д-р Георги Тахов пред Комисията по земеделието и храните в Народното събрание. Д-р Тахов информира, че от 7 февруари стартира прием за инфраструктурата за напояването, насочена към сдружения за напояване с бюджет 10 млн. евро. На 14 февруари ще бъде отворен и прием за инвестиции в хидромелиоративни съоръжения с бенефициент "Напоителни системи" ЕАД с бюджет 90 млн. евро. В момента се подготвят проектите, с които "Напоителни системи" има готовност да кандидатства по Стратегическия план. Министерството на земеделието и храните разработва и нова схема за помощ - за доставка на вода за напояване. Министър Тахов уточни, че при подготовката на бюджетната процедура, министерството е поискало 1,5 млрд. лв. за 4-годишен период от националния бюджет с цел поливните площи да се увеличат до 2,5 млн. дка. Той припомни, че „Напоителни системи“ ЕАД вече рехабилитират 24 обекта по "Програма за развитие на селските райони" 2014-2020, от които 11 обекта са завършени, а по останалите още се работи.

Министър съобщи още, че индикативният график за първото полугодие на 2025 г. е готов и предстои да бъде обявен след утвърждаването му. Още през февруари започват плащания за сектор "Животновъдство".

Д-р Тахов коментира новия инструмент за социалната условност. Въвеждането му беше отложено, предвид ситуацията на пазара на труда. Всичко по темата ще бъде подробно разяснено в наръчник от МЗХ. Предвижда се широка информационна кампания в 28-те областни града, която ще започне през месец март 2025. В рамките на кампанията ще бъдат разяснени всички въпроси, свързани със социалната условност, включително изискванията за условията на труд и заетост, както и последиците от неспазването им. Заместник-министър Янислав Янчев допълни, че няма да се въведат нови изисквания към земеделците. "Новият момент е, че информацията за нарушения на трудовото законодателство ще стига до ДФЗ".

Другата новина, която министър Тахов съобщи е, че в Стратегическия план е заложено прилагането на интервенция за управление на риска, която е инструмент за стабилизиране на доходите на земеделските стопани. Той посочи, че общият бюджет на интервенцията е в размер на близо 60 млн. евро, от които 25 млн. евро - за финансов принос към премиите по застраховане и 35 млн. евро - финансов принос за Взаимоспомагателен фонд. „Те са в унисон с политиката, която водим и са част от управленската ни програма. Така ще бъдат подпомогнати активните земеделски стопани при управлението на неподлежащите на контрол от тяхна страна рискове, свързани с производството и с доходите от селскостопанска дейност“, коментира министърът.

По време на заседанието стана ясно, че МЗХ ще се възползва от възможността да предложи изменение на Стратегическия план, като вече постъпват предложения от браншовите организации, след което ще бъде свикан комитет за наблюдение. От своя страна заместник-министър Лозана Василева заяви, че "към момента има отворени 9 приема по Стратегическия

план за развитие на земеделието и селските райони 2023 - 2027 г. на стойност 1.4 млрд. лв. сред тях основните са общинските проекти, за млади, малки и нови стопани, за сдружаване на групи организации. До края на годината предстоят още 14 приема за още 2 млрд. лв".

Беше коментиран и горският сектор, като стана ясно, че напълно са задоволени нуждите от дървесина на бранша и населението, а цената на дървата за огрев е с 20% по-ниска спрямо миналата година. Заместник-министър д-р инж. Мирослав Маринов събщи, че "всички горски територии, пострадали от горски пожари, които не се възобновят естествено, ще бъдат залесени". Само през 2024 г. държавните горски предприятия са залесили 9 052 дка.

Заместник-министър Иван Капитанов събщи, че "предстои подготовката на нормативни промени за отпадане на т. нар. "зелено картонче". Той представи възможностите за облекчаване на административните режими по отношение на земеползването и промените при търговете за пасища от държавния поземлен фонд.

По отношение на опитите за нелегален внос на животни от съседни държави, министър Тахов беше категоричен, че "епизоотичната обстановка не е лека и трябва да се предприемат адекватни контролни мерки". Той припомни, че е предложил към проверяващите от МВР и "Гранична полиция" да бъдат включени ветеринарни специалисти с цел да се изградят контролни механизми. Директорът на БАБХ д-р Светлозар Патарински допълни, че служителите на БАБХ са в контакт с останалите проверяващи екипи и отчете пет установени случая на нарушения, при които са наложени санкции и е приложено законодателството. Той допълни, че е извършен пълен преглед на обектите в 5-километровата зона около активното огнище на чума по дребните преживни животни във Велинград. През следващата седмица ще се извършат засилени клинични прегледи и в 20-километровата зона, след което ще се разрешат пашуването на животните, реализацията на млякото и месото. По отношение на шарката рестрикциите са преустановени, с изключение на Сливен. "В постоянна комуникация сме с Европейската комисия и към момента няма опасност от налагане на забрани за износ", казаха от БАБХ.

По темата за мерките срещу вредителя по овощните видове "черна златка" екипът на МЗХ информира, че са предприети действия още в края на м. г. и видът е включен в списъка на икономически важните вредители. Предстои издаването на ръководство за прилагане на мерки за контрол.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, Денят започва"

- Публичните финанси и съвместното управление. Какъв бюджет ще предложат управляващите?

Нова телевизия, „Здравей България"

- Имотни измами;
- За съдбата на момиче от социален дом;
- Пълен абсурд с Румен Бахов.

✓ **Преглед на печата**

Водещи заглавия на първите страници

В. 24 часа - Цените на 70 храни, но истински - само до 10% нагоре;

в. Труд - Фалшивите парфюми тровят и задушават;

в. Труд - Борисов: Назначенията са работа на премиера;

в. Телеграф - Коли фантоми им навъртат данъци;

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Дилърите на вейпове с дрога с нова тактика: деца продават на деца;

в. 24 часа - (Не)възможен нов ВСС: Петков не казва ще даде ли гласове, Борисов песимист, Пеевски не играе;

в. 24 часа - 1600-тонната къртица тръгна към Слатина, новите станции на метрото готови до 2027 г.;

в. Телеграф - Харчовете рязко скочиха с 4 млрд. лв.;

в. Телеграф - Прокуратурата мълчи за д-р Гудз

Водещи интервюта

в. 24 часа - Димитър Главчев: Не си отидох от Министерския съвет по-уморен или разочарован;

в. Труд - Снежина Василена: Естетичната дерматология е наука, а не козметична процедура;

в. Телеграф - Мика Зайкова: Крепим икономиката с пари от дюшека

Водещи анализи

- в. 24 часа - Зрелият Борисов 4: лидира, без да експериментира с (не)проверени;
- в. Труд - Спомняте ли си онази статия в Политико, която обрисова Кирил Петков като героичния рицар?;
- в. Телеграф - Лявата ръка не знае къде пипа дясната.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.